

Panevėžio „Vilties“ progimnazija

GUSTĖ ULINSKAITĖ 7b klasė

Pasaka

Upės dugne

Konsultavo lietuvių kalbos mokytoja ekspertė Audronė Tichanavičienė

2017

Ar kada nors pagalvojote, kas vyksta upės dugne? Manot, kad ten tik žuvis plaukioja ir vėžiai roplinėja? Labai klystate! Smiltene, atostogaudama pas močiutę Anykščiuose, prie Šventosios upės, išsiaiškino visas jos paslaptis ir susipažino su keistais, bet draugiškais dugno gyventojais.

Ankstų rytą, kai močiutė ir mažasis broliukas dar miegojo, mergaitė sėdėjo ant lieptelio įmerkusi kojas į šaltą Šventosios vandenį ir stebėjo aplink nardančias sidabrines žuvytes. Netrukus jos pėdą pakuteno mažas ešeriukas. Smiltene pabandė žuvelę nuvyti, tačiau nesėkmingai. Jau norėjo ištraukti kojas iš vandens, bet nespėjo, nes kažkas ją čiupo už kulkšnies ir įtraukė į vandenį. Smiltene trinktelėjo galvą į lieptelio kraštą ir paniro į tamsą.

Smiltenei prabudus, aplink ją būriavosi žmogaus dydžio žuvis, undinės, buožgalviai, varlės, o viduryje stovėjo jaunikaitis žaliais plaukais ir vandenyno mėlio spalvos akimis. Apsirengęs jis buvo senoviškai: lininiais marškiniais, auksiniais siūlais ir perlais siuvinėta liemene, žaliomis kelnėmis, apsiavęs odinius batus, o ant galvos žvilgėjo perlais ir kriauklytėmis puošta karūna. Jaunikaitis nusišypsojo mergaitei ir tarė:

– Sveika, Smiltene. Aš Upinis, šios upės valdovas.

Mergaitė išplėstomis akimis žiūrėjo į jaunikaitį. Šis jai ištiesė ranką ir padėjo atsistoti.

– Ar norėtum apžiūrėti Šventosios upės karalystę? – pasiūlė Upinis.

Smiltene iškart sutiko. Juk taip įdomu pamatyti, kas vyksta upės dugne!

Upės valdovui švilptelėjus, prie jų prilėkė du jūrų arkliukai – Riestukas ir Riestutė. Nieko nelaukdami, sėdo ant savo ristūnų ir nujojo mokyklos link. Čia juos pasitikę du aštuonkojai pririšo žirgelius, o Smiltene ir Upinis iš lėto nuėjo į mokyklą.

Vos pravėrus mokyklos paradines duris, pro juodu pralėkė būrys buožgalviukų su mokytoja Žuvim Tylene. Po to dainuodamos praplaukė dvi pasipūtusios lydekos:

Mes gražiausios iš visų!

Spindi žvynai sidabru!

Mums pavydi gražių akių

Ir aštrių dantų!

Paskui jas nusliūkino du susiraukę karosai.

Nuaidėjo skambutis ir mokyklos koridoriai bemat ištuštėjo. Upinis pasiūlė aplankyti vieną pamoką. Smiltenei ši mintis labai patiko. Tai buvo plaukymo ir nardymo pamoka. Vaizdas, kurį pamatė, prajuokino: mokytojas ungurys sėdėjo viduryje klasės susiėmęs už galvos ir siūbavo, o aplink jį plaukiojo daug mažų ešeriukų. Pamatę Upinį, ešeriukai suplaukė į savo vietas ir nutilo, o mokytojas ungurys atsistojo ir padėjo už pagalbą. Atsisveikinę su klase, svečiai išėjo iš mokyklos ir, susėdę ant jūrų arkliukų, patraukė toliau.

Nukeliavę nei arti, nei toli, keliauninkai pamatė didelį slėnį, apaugusį dumbliais ir įvairiais koralais. Čia plaukiojo egzotinės žuvis, net akyse mirgėjo nuo spalvų gausos. Smiltene ir Upinis gėrėjosi sustingę gal minutę, gal dvi, o gal net tris! Žirgeliams pabodo taip stovėti ir jie ristele pasileido šlaitu žemyn. Bet nespėjus nujoti net iki pusės kalno, Smiltenei ir Upiniui kelią pastojo labai didelis violetinis piktas aštuonkojis Zigas:

– Valdove, jus aš praleisiu, bet šios mergaitės negaliu!

– Kodėl? – susirūpino Upinis.

– Seniai, seniai mane prakeikė ragana, kurios vyro žvejo valtį aš nuskandinau, o nuo tada manęs visi bijo ir nekenčia. Tik žmogaus apkabinimas ir atleidimas gali mane išgelbėti.

Smiltene nušoko nuo žirgo, priėjo prie aštuonkojo, apsikabino jį ir sušnibždėjo:

– Atleidžiu tau.

Aštuonkojo veide nušvito šypsena, o iš violetinio jis pavirto į ryškiai raudoną.

Smiltene ir Upinis linksmi paplepėjo su aštuonkoju Zigu. Atėjo laikas keliauti, nes jau temo. Zigas atsisveikindamas Smiltenei ir Upiniui padovanojo po ryškiaspalvį koralą ir jie išjojo.

Vėlai vakare keliauninkai jau buvo toje pačioje vietoje, kurioje pirmąkart susitiko. Upinis apsikabino Smiltene ir tarė:

– Aš tau padovanasiu jūros žvaigždėlę, kurios tu gali prašyti ko nori, bet ją gali panaudoti tik vieną kartą ir tik geriems tikslams. Kai sugalvosi norą, įmesk ją į vandenį ir viskas išsipildys.

Upinis ištiesė delną, kuriame gulėjo maža, rausva jūros žvaigždėlė, ir padavė mergaitei.

Smiltė pajuto, kad vėl sėdi ant lieptelio. Į akis spigino saulutė, kojas ji vėl buvo įmerkusi į Šventosios vandenį ir atrodė, nepraėjo nė akimirka, kai jos koją pakuteno mažas ešeriukas. Bet kai kas skyrėsi. Smiltės delne gulėjo jūros žvaigždėlė. Mergaitė šyptelėjo ir ištarė:

– Noriu, kad žemėje viešpatautų taika, ramybė, draugystė ir, svarbiausia, meilė. Noriu, kad Anykščiuose žmonės gyventų darniai, padėtų vienas kitam.

Sulig paskutiniu žodžiu įmetė žvaigždėlę į vandenį. Pažvelgusi žemyn, ji pamatė besišypsantį Upinį. Atsakiusi šilta šypsena, Smiltė nulėkė namo.